

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryż.	Stop. ciepła po R. Beau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan atmosfery	Zjawiska atmosferyczne i uwagi.	
15 6 ⁰⁰	27 ⁰⁰	6, 78	+ 5, 5	2 94	Południowy słaby	Pochmurno	w nocy Deszcz + 4, 1
2		8, 37	10, 4	3 26	Wschodni średni	Pogoda z Chmurami	Deszcz 11, 2
10		7, 50	6, 2	3 20	..	..	..

Rzeczy krajowe.

KRAKÓW.

Nadzwyczajne wypadki śmiałych wymagają ludzi i energicznych potrzebują środków, dla ocalenia sprawy publicznej. Stanowisko jakie dziś część Polski, będąca pod panowaniem Austrii, zajmuje względnie wszystkich ludów Austrii i własnej Ojczyzny od Odry do Dniesru, od Bałtyku do czarnego morza, stanowisko to, mówimy, tak jest trudnym, iż nie dziwimy się, że Pan Gubernator musiał jakiś czas gruntownie go rozbiierać i zwolna postępować w wypełnieniu obowiązków, jakie ciążyły na nim, nie jako na urzędniku austriackim, ale jako na Polaku. My z tego drugiego stanowiska zapatrywać się możemy na czynności Pana Gubernatora, bo i historia z takowego tylko sądzić go będzie. Pojmowaliśmy i pojmujemy trudności z jakimi Gubernator walczyć musiał, dla tego długo i cierpliwie czekaliśmy na zapowiedziane reformy; chociaż tęskno nam było widzieć cierpienia materialne i moralne naszych współobywateli. Lecz czas już abyśmy w tak stanowczych jak dzisiaj chwilach otwarcie wyrzekli, iż większej energii spodziewaliśmy się po Gubernatorze.

Jeżeli okoliczności, w których znajduje się nasz rodak przystąpi do nas z Wiednia, są nader trudne, jeżeli, jak stronnicy Gubernatora utrzymują, takowy związane ma ręce, to wyznać należy — iż winna w znacznej części na niego spadać odpowiedzialność. Przybywając on do naszego miasta znalazł całą ludność powolną, przychylną i do wysokiego stopnia z nim sympatyzującą. Jeżeli miał trudności do zwalczania, to miał również i nie zwyciężoną podparę w ludzie naszym, gdyby on chciał być go zrozumieć, pojąć i pokochać, gdyby był chciał szczerze zaspokoić jego żądania, które nawet były uprawnionemi instrukcją, jaką Gubernator przywiózł z sobą z Wiednia.

Lud dopominał się, a Gubernator przyrzekał Radę miejską, Radę Administracyjną i Gwardyą Narodową. Życzenia ludu były jasne, dobitne, ogólne a nawet jednomyślne. Pan Gubernator mógł być od razu przystąpić do wypełnienia takowych. Śmiało twierdzimy, iż zapociwszy nieco czoła mógł był Gubernator w piętnastu dniach skuteczniej zapowiedziane reformy. Wszelako postępowanie jego było zawsze niepewne, chwiejące się, dwóznaczne, bo

zawsze chciał godzić dwa sprzeczne z sobą żywioły, które ciągle z sobą na śmierć walczyć muszą — to jest nieprawne dążności reakcyi i słuszne dopominania się ludu.

Wprowadzenie cenzusu do wyborów Rady miejskiej uważaliśmy i uważamy jako przeciwne interesom Miasta i całej Galicyi, jako wypływ dążności reakcyjnej, jeżeli nie samegoż Gubernatora, to zaszników reakcyjnych, którym on niebacznie dał do siebie przystęp. Czego właśnie robić był nie powinien. Należało przpuścić do praw obywatelskich bez żadnego wyjątku cały lud krakowski, któremu Ojczyzna również jest drogą jak i samemu Panu Gubernatorowi, lud, którego dzieci poświęcali się za kraj, dla niego cierpieli nędzę, dla niego gnili w więzieniach, dla niego krew swoją lali, za niego umierali pod bagnietami rozbestwionego żołdactwa, pod nożami płatnych rozbojników i na szubienicach. Wszelako w chwilach stanowczych pan Gubernator przez swój Cenzus zamknął ludowi usta, zabronił mu powiedzieć co go boli i w kim upatruje lekarstwo na swoje cierpienia, zrobił to na żądanie reakcyonistów naszych, z których żaden Polski nie kocha, za nią się nie bił, za nią nie cierpiał — a nawet za nią *ani jednej nocy nie przepędził w koście*, ale owszem takową zdradzał. Przybysze, wynarodowieni kupcy, dla których *tam ojczyzna, gdzie dobrze*, wreszcie władza wojskowa znaleźli postępciano a lud odepchnięto od praw obywatelstwa — które mu się słusznie należą.

Obawiano się również, aby z uformowaniem Gwardyi nie powstały zatargi między władzą wojskową a tąż gwardyą. — Jakto? p. Gubernatorze! toż twoja władza nie jest dostateczną abyś utrzymał w porządku jednego feldmarszałka? W takim razie do czego było w chwili przyjazdu tak wielkie robić nadzieje *złotej wolności* — do czego było zwodzić opinią publiczną, jeżeli niemialo się dostatecznej instrukcyi lub siły? Do czego było stawiać nas w fałszywem położeniu, z którego zawsze trudno jest się narodowi wydobyć?

Wreszcie pomijamy to co było — Wszak i stare przysłowie powiada: *Co było a nie jest nie kładź tego w rejestr*. Pan Gubernator miał zkrępowane ręce, kiedy Latour i Strohbach broili w Wiedniu. — Czyliż i dzisiaj pan Gubernator w tym że samem znajduje się jeszcze położeniu? Czyliż niechce uznać Sejmu a sekretem odbiera rozkazy od Cesarza i kamarylli? Jeżeli tak nie jest więc na-

leży bezwzględnie przystąpić do formowania i uzbrojenia się na przybycie z Wiednia Obywatela Krzyżanowskiego, którem obecnie niemoże przybyć do Krakowa, bo jego ważniejsze stanowisko bronić na Sejmie wolności wszystkich ludów Austrii. Nieobecnego niech zastąpi Wice prezydent. Tak zawsze bywało, i tak być powinno, bo tak chce ustawa samego Gubernatora. Pan Krzyżanowski może wyjechać, zachorować, umrzeć, ale Prezydent nigdy niewyjeżdża, nigdy niechoruje, nigdy nieumiera. — Nie o osoby nam chodzi, ale o działania, bo nie przywiązujemy się do imion ale do czynów. — Nie słów, ale szczęścia kraju nam potrzeba.

Mamy nadzieję u Boga i w świętości sprawy ludzi, iż do tego nieprzyjdzie, ale możemy przypuścić na chwilę, że sprzedajny Jelačić i zuchwały Auersperg zaczną bombardować Wiedeń a srogi Radecki poświęci Włochy, aby znów na wieży S. Szczepana zatknąć sztandar czarno-żółty — a jakąż w owym czasie odegrałaby rolę Galicya? Nieuzbrojenie takowej pozwala kamarylli bezkarnie wyprowadzić od nas wojska na poskromienie Wiednia, a z nim na przytłumienie wolności ludów i naszych nadziei. Kraj nasz ogołoceny na raz z wojska i niemając Gwardyi zostanie otwartym dla pierwszej lepszej bandy Słowaków, lub gdyby się spodobało Carowi przyjąć wojnę Europejską, moglibyśmy zostać łupem Moskwy, aż dopóki ogólny tryumf wolności Europejskiej, która kiedyś nastąpi niezawodnie, wydobylby nas z więzów despoty.

Nie tajmy sami przed sobą że położenie nasze jako strawniej placówki europejskiej od Moskwy jest przykre i tylko energicznymi środkami możemy ocalić sprawę wolności; lecz po bratersku zapomnijmy to co było a myślimy jak nadal działać należy — Panie Gubernatorze! jakkolwiek może w przykry sposób, odkrywamy ci nasze widzenie rzeczy, wszelako jest ono prawdziwem. W imie Ojczyzny, w imie sejmu i wszystkich ludów Austrii wzywamy Cię, daj się ubłagać — Pogardź tą niemiecką szlamazarną polityką i spiesz na ratunek kraju twojej oddanego opiece — Zaufaj ludowi naszemu i pierwój nim spać się udasz powołaj go do Gwardyi a jutro stanie on gotowym w szeregach w karność — choć bez broni utrzyma porządek i uspokoi bojaźń publiczną — Pozwól mu tylko uzbroić się a pierwój nim Kabardyńcy i Czerkiesy zagrożić zdolają miastu naszemu, lud, gdyby tego była potrzeba, własnym kosztem o broni się postara — bo i on kocha swój kraj — lubi porządek i spokój, lecz zna swoją powinność.

Obywatele Krakowa! Chwile są ważne a sprawa Wiednia jest sprawą wolności wszystkich ludów Austrii. Drugi to dopiero Akt dramatu ludowego lecz od niego zależy rozwinięcie całej intrygi. Alarm wydany z Wiednia niech was ocuci zletargu. Jest to walka między waszym sejmem a reakcją. Ratujcie wasz Sejm wasze dzieło — Idźcie do Gubernatora oblegnijcie jego drzwi i niewychodźcie od niego aż wam poleci ogólne formowanie i uzbrojenie Gwardyi w Krakowie i Galicyi. K.

Demokracja i jej cel.

(A. N.) Kiedy głos wolności ludów trafił już do serc wszystkich narodów, kiedy już pojęliśmy tę wielką prawdę, że raz żyjemy na tym świecie, i raz chcemy i musimy być wolnymi albo zginąć z

honorem — kiedy dumni, a nizeczemni Arystokraci zadrżeli na te słowa wydzierające się zduszy naszej cóż więc przedsięwzięli — co uradzili? Oto wespół sobie właściwy, oszczerczy fanatyczny — szwarcgelberowski starali się działać na ciemnotę nie których umysłów słabych — a które dziś jeszcze objawiają się najwięcej pomiędzy wojskiem, które jak wiadomo, najmniej dotąd miało stosunków z oświatą — najnniej z pojęciem demokracji. A więc Arystokraci szwarcgelberzy nazwali lud: że to są *Anarchiści — buntownicy — burzyciele* — A tak najzaciejsi, najszlachetniejsi ludzie, którzy istotnie byli i są zaszczytem ludzkiej natury ci godni mężowie co w swój szlachetnej duszy pierwsi uczuli iskrę boską — swobodę rodu człowiecka, ci szlachetni, co dla wolności sami padli ofiarą, lub według okoliczności życie a nawet opinie — i własne sumienie potrafili poświęcić dla sprawy ludzkości — słowem prawi demokraci — miłośnicy wolności ci mężowie od arystokratów i ludzi nizeczemnych dawnego świata mianowani byli buntownikami! wicherzycielami! (*risum teneatis*) — Istotnie Lud niemiecki uwierzył arystokratom i szwarcgelberom — uwierzył jak dzieci — które straszą kominiarzem — co więcej — a — żeby liberalistów tem bardziej zaślepić — szwarcgelberzy przyjęli na siebie rolę nowożytnego liberalizmu i bezwstydni kokietują sami patriotyżmem i liberalizmem — a to ci nawet, których aż nadto znamy jako łotrów ludzkości, jako absolutystów systematowi Metternicha od dawna zaprzędanych. Tacy to ludzie dla naszej sprawy istotnie są niebezpieczni — Wiecie dla czego? Bo oni — wychodzący intrygi i fałszu — naszych Braci najpoczciwszych nawet demokratów — potrafia oczernić — okalać — błotem obrzucić w opinii współbraci a tym sposobem rozdwojenie między nami rozniecać a tym i nie zaufanie które jak wiadomo jest duszą wszelkiego złego — *divide, et impera* tego nauczył ich Metternich — a wszystko pod piękną nazwą *porządku, prawa, i spokoju*. A czyż nie pod tem samym godłem w Galicyi wyrznięto szlachtę? Przeciw tak nędznym i już z użytym działaniom naszych jawnych i tajemnych wrogów mamy jeszcze broń dzielną — jedyną — a ta jest: Niezmordowane nasze działo — i nasza niezłomna wola. Tak jest powiedzmy sobie „Gdyby świat się zapadł, to nas niezachwianych zagrzebią ruiny“ *Si fractus etc.* Ta nasza wola żelazną nieustraszoną powiedzmy sobie: „Tak być musi — zginiemy ale wolnymi — ale nie bez zemsty — albowiem Wolność musi być prawdą“ — I tak nam Boże dopomóż — Teraz więc wypada od powiedzić przeciwnikom naszym — co to jest ta wola nasza demokratyczna? Czego żądają demokraci, co oni chcą? Odpowiadamy tak:

Demokracja chce, ażeby wszelka wola i wszelkie panowanie — wychodziło li tylko od ludu — bo lud mieści w sobie wszelką władzę i moc — wszelką siłę tu na ziemi. Demokracja chce *porządku i spokojności* — ale nie spokojności smentarza, ani porządku zapisanego na pergaminach kart uprzywi-lejowanych — bo to już nie Egipt panowie, nie czaszy Sesostrysa — to wiek 19! To już nie urzędzeniu nie przywilejom — ale prawdzie — ale talentowi hołdy składać będziemy — a mianowicie cnocie. Demokracja chce spokojności — ale jakiej? Oto tej która w naturze w rozwinięciu jej sił żywotnych i rolinnych się znajduje ażeby i ludzkość kwitła we wszystkich swoich gałęziach tak jak rośliny

ny i drzewa w wielkim ogrodzie Stwórcy — chce demokracja porządku, ale nie takiego, jaki zaszczytnie zbrodniczy Metternich co z Europy zrobił Chinę pod trzciną bambusową siepacza dozorca. Demokracja szanuje i poważa prawo, dla tego, że szanuje i broni każdego uczciwego obywatela — bo prawo poważa wolność osobistą człowieka. Demokraci żądają ażeby rękodzieła i bandel kwitnął — a praca i przemysł żeby zbierały ztąd owoce. Demokracja chce, ażeby *cnoty obywatelskie* żyły, i były pielęgnowane i szanowane przez ludy, albowiem bez *cnot domowych bez cnot obywatelskich*, ani myśleć o wzroście potęgi lub dobrego bytu ludów. A ztąd wynika szczegółowe wewnętrzne przekonanie każdego obywatela o swoich obowiązkach względem państwa. Demokraci chcą, ażeby wolność, równość i braterstwo, tak jako i wszechwładztwo ludu nie było częścią tylko powiastką, niebyło fałszywym przed oczyma rzuconym blichtrzem — ale żeby było prawdą rzeczywistą niezaprzeczoną! — Demokraci chcą jako istotni wyznawcy wolności — być spokojnymi, chcą pokoju! ale ta różeczka ołiwna: to godło pokoju, nie chcą ażeby pozostało w ręku niegodnych, w ręku szwarcgelberów, w ręku reakcyi, w ręku arystokracji! — Dla tego więc demokracja, że jej zamiary są czyste, prawe, narodowe, ludowe, nie tai, nie ukrywa swych zasad. owszem, do towarzystw swoich ułatwia otwiera drogi każdemu. przyjmuje każdego — ale oraz nie obawia się niczego. Demokracja dziś sama z siebie tak jest już silna, że maskować się ani musi ani chce. W krótko przyjdzie czas — gdzie wy sami nasinicie przyjaciele reakcyjni i szwarcgelbery przekonacie się z zadziwieniem waszém — jak wy słabi jesteście, a my jak jesteśmy mocni — wszystkie usiłowania wasze, na przelew krwi wyrachowane — wszystkie podloty intrygi i zdrady — wszystkie Jellaczycowe Windiszgrecowe i t. d. usiłowania Wasze do wszystko — nie — to wiatr — to mara a dla was wiecie co pozostanie? Oto trwoga nieczystego sumienia — i wstyd — hańba! a cała wasza motanina hipokryzji, igrasztw, fałszu nieczemności i zdrady na was się obróci. Jest to strzała, przez was wypuszczona, ona w locie się obróci i trafi w samo serce wasze!

X. X.

Pytanie: Dla czego Galicyanie: O. Tyszkiewicz i Janiszewski nie mają pozwolenia powrotu do kraju? Kiedy wszystkim Polakom takowy jest konstytucya dozwolony? tudzież: Dla czego polecenie J. W. Gubernatora pod Licz. 122 K. P. a pod d. 1. b. m. wydane — do Dyr. Policji w języku niemieckim? Gdy odpowiedź tejże D. P. pod L. 16,316 d. 5 Paź. 1844 wydana jest w języku narodowym i dla czego Dyr. Policji wydała obywatelowi Prackiemu takową rezolucyą dopiero we dwa tygodnie t. j. d. 14 Października.

Do jakiego stopnia tak zwane Zgromadzenie narodowe frankfurckie znane dziś pod nazwą *Towarzystwo w kościele St. Pawła*, powszechnie jest skompromitowane — dowodzi oświadczenie Redakcyi *Zeit. H.* które *Gazeta nadodrzańska* zamieściła w tych słowach: Redakcyja nasza odtąd żadnych nie będzie umieszczać doniesień o do *towarzystwa w kościele St. Pawła*. *Towarzystwo* bowiem, które

ażeby uniknąć sprawiedliwej krytyki, zastawia swój utracony honor prawami kamniami, uważane być winno jako moralnie umarłe. Wolność dźwięku naprzeciwno takowemu towarzystwu jedną tylko ma jeszcze broń — a to jest: Pogarda i milczenie.

Wiadomo jest, że uchwały tego zgromadzenia mało się różnią co do treści proskrypcyom Maryusza lub Sylli. Tak np. pomiędzy innemi uchwałami tego zgromadzenia co do *obrony Zgr. Nar.* która przyjęta była większością 199 przeciw 192 głosów tak opiewa: „Każdy zatnach uczyniony przeciwko Zgrom. Nar. czyto w celu jego rozpędzenia, lub oddalenia jej pojedynczych członków, albo wymuszenia na nim jakiegokolwiek postanowienia, jest zdradą główną, której karą jest 20 lat ciężkiego więzienia itd. (takich postanowień mamy bez końca.

Według świeżo otrzymanych wiadomości, Jellaczyc całego wojska nie ma więcej nad 20,000 i to samych prawie rozbitków. W częstce wojska regularnego panuje najgorsze usposobienie i duch wcale niewojenny. Tymczasem z drugiej strony gwardye wiedeńskie, gwardye z Brünn, Grätz — studenci i akademicy, młodzież rzemieślnicza, nakoniec uzbrojony lud, co wszystko najmniej 180,000 obrońców wynosi, pragnie się spotkać z Jellaczycem na ostre — a ten party z jednej strony od Wiednia, z drugiej od Węgier przez Kossutha, niechybny grób znajdzie, w którym razem pogrzebie się cała reakcja.

W takim położeniu rzeczy obok wszelkiego prawdopodobieństwa, że Jellaczyc przegra na łeb; radzimy wszystkim jego przyjaciółom, wszystkim szwarcgelberom krakowskim, aby tak przeciw zbliżającej się cholery? jakoteż przeciw apopleksyi, po 50 pigulek morysońskich na czczo, a na noc zamiast wina, gorącego rumianku znaczną ilość polykali — mianowicie też troskliwi jesteśmy, o sędzięgo niższego w Sądzie Wyższym M. Krakowa pana Rorytowskiego — i radzimy mu ściśle trzymać się owęj prezerwatywy, jeżeli chce ujsć cało, bo cholera?... nie żartuje — jakkolwiek przykro nam jest obwieścić mu tę prawdę, iż w każdym razie, czy *Jellachich wygra czy przegra, on przeciw sądzić nas nie będzie*, jakkolwiek wyborym jest sędzią, a zarazem go zawiadomić, iż mimo starannego badania — mylnie jest poinformowany, mianowicie też względem obywatela *Grudkiewicza*, który znasz Redakcyą nie ma najmniejszego związku anistycznosci — a przeto gnój w więzieniu nie będzie miał potrzeby. Nakoniec wzywamy zacnego męża, aby się próżno na rzady *młodzików i studentów* nie szarpał ani zrywał, bo to zdrowiu szkodzi, a już i tak jak nieboszczyk wygląda, nosząc prawie na swęj twarzy, że tak powiemy „*wyrok pożegnania się z nami na wieki*“ a radzibyśmy aby nam nie uszedł na tamten świat, ale raczej doczekał się lepszych czasów stósownie do swego życzenia.

X. A.

Z powodu Artykułu o Uniwersytecie zamieszczonego w Nrze 233 *Gazety*, Redakcyja widzi się spowolowaną dać to wyjaśnienie: iż doszła ją wiadomość z pewnego źródła, jako obecny Rektor, na sessyi o której była mowa w powołanym Artykule zasiadał jeszcze jako zwyczajny Professor urząd zaś Rektora przyjął na siebie dopiero po skończonym

posiedzeniu i że właśnie po różnych rozprawach, na jego przedstawienie, poparte od kilku innych kolegów, prezydujący odstąpił od prawa jakie *nieszczęsny statut* nadawał *Kommissarzowi* przez co już nie jeden ale dwóch Kandydatów poddanych było kreskowaniu. Dla czego jeden z nich otrzymał 6 a drugi jedynaście kresków, — to jest rzeczą osobistego przekonania.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

Kraków. Czytamy w ostatnim Numerze Gazety Nadodrzańskiej — że w Krakowie wielka panuje trwoga z powodu nadzwyczajnych mass wojska rosyjskiego, gromadzących się nad granicą naszą a mianowicie około *Michalowic*. Z jakiego źródła Gaz. Nadodrż. wyczerpała podobne wiadomości nie wiemy to jednakże zapewnić możemy, że to wszystko są po większej części bajki — a ile z pewniejszych wiemy źródeł — siły rosyjskie nad granicą naszą, nie są tak zbyt wielkie jak utrzymuje taż gazeta. I tak: Nad samą granicą stoją dwa pułki *Puttauski* i *Alezwolski* piechoty z 16 dział. W Jędrzejowie pułk *Kremeńczucki* i 8 dział. W Chęcinach pułk *Ułanów Wieluchtyński*, który tam dopiero co przybył z *Krasnostawu*. Z pod obozu pod *Warszawą* około 70 tysięcy rozeszło się po całym Królestwie — ztąd przeto wnosić możemy, że Rosye przedsięwzięta w obecnych okolicznościach zachować się obojętnie mając się w pogotowiu — i jedynie możeby przekroczyła granicę Galicyi w takim razie jeżeliby jej własna spokojność od tej tu strony zagrożoną była.

A U S T R Y A.

Wiedeń. Główne przegródki artylleryi Auersperga wymierzone są szczególniej przeciwko wieży S. Szczepana, a to z powodu że z tamtąd dzień i noc dają znaki okolicznemu ludowi, ażeby się zbierał w powstanie ogólne na obronę Wiednia. Cesarz zostaje w obecnej chwili w Ołomuńcu. Wszystkim obywatelom majątniejszym zabroniony jest wyjazd ze stolicy. Auersberg połączył się z Jellaczycem, którego forpoczty sięgają przedmieście Wiedeńskich. — Przez dwie godziny legia atakowała obóz Auersperga, przyczem skutek silny wywarły puszczone do obozu race, rzucane przez artylerzystów gwardyi. Jellaczyc ma mieć regularnego wojska 10,000, powstańców 12,000 oprócz Auersperga, który się cofnął i z nim połączył. Wojsko Węgierskie już o parę mil od Wiednia zachodzi tył Jellaczycowi. — Składa się z trzech korpusów t.j. Kosuth 50,000, Meszaros 30,000, trzeci zaś korpus partyzantów 20,000, razem 100,000. — Położenie przeto Jellaczyc nie zbyt jest godne zazdrości pomimo świeżo nabytęj sławy — bo należy zwrócić uwagę na 160,000 zbrojnego ludu w Wiedniu na silną artylleryą, na barykady które są mocno murosowane z lunetami osadzonemi działami. Przytém bohaterkie uniesienie ludu zdradzonego, walczącego we własnym swoim gnieździe za wolność całej Europy. To są rzeczy zdolne podnieść ducha chociażby już prawie upadłego. Wyjazd Cesarza już naprzód był ułożony nie zaś w skutku zaszyłych wypadków jako

dotąd utrzymywano. Żołnierze pułku *Nassan* połączyli się z ludem i coraz większa pokazuje się skłonność raczej do spokojnego braterstwa, aniżeli do boju.

Słychać że Jellaczyc styła od Węgrów został pobity.

Uwiedomienie.

Przyjaciel Ludu od roku 5 do 14go, którego cena bardzo zniżona **8 złp.** za rocznik.

Kto te dziesięć roczników razem zakupi, otrzyma je za **10 tal.;** oprócz tego jako premią część część pierwszą ważnego dzieła: *Mała Encyklopedia Polsko*, gratis.

Można je nabyć w Księgarni Stanisława Gieszkowskiego. Wszystkie Księgarnie krajowe i zagraniczne przyjmują na nie zamówienia.

Nad wartością pisma tego długo rozwodzić się nam nie trzeba. Jest ono skarbcem, do którego już rok 15ty zbierają się wszelkie pamiątki narodowe dawniejszych nowszych i czasów. Zawiera nie mało przedmiotów z dziejów oczysztych i pamiątek, z historyi obyczajów i zwyczajów, jeografii, historyi naturalnej; wiele powieści i powiastek, poezyi i pieśni ludu. Mnóstwo rycin nie mało przyczynia się do jego ważności, między któremi wiele znajduje się rzadkich i ciekawych. — Cały Przyjaciel ludu stanowi małą bibliotekę, którą w każdym domu w każdej familii być winna. Dla ułatwienia nabycia, postanowiła księgarnia niżej podpisana zniżyc ceny wżwyz wymienionych roczników z 3ch Tal. na 8 Złp.

Roku 1go i 2go zupełnie brakuje w handlu. Roku zaś 3go i 4go kilkanaście jeszcze egzemplarzy jest w zapasie, i te sprzedają się po 15 Złp. Ceny zaś bieżącego rocznika 15go nie zniża się, lecz zostaje Tal 3.

Zapisywać można po wszystkich księgarniach i urzędach pocztowych.

Leszno i Gniezno, dnia 16 Września 1848
Księgarnia Ernesta Günthera.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 16,603

CES-KRÓL. DYREKCYA POLICYI.

Miasta Krakowa.

Podaje do wiadomości, iż przytrzymane zostały w Gminie 9 trzy zabłąkane kozy — wzywa zatem niewiadomego owych właściciela, aby się po odebranie swęj własności zgłosił — inaczej po upływie miesiąca sprzedane zostaną.

Kraków d. 11 Października 1848 r.

Za Dyrektora Policyi

Smidowicz.

Sekretarz *Ducillowicz.*

Prawnie zajete ruchomości, jako to: łózka, zegar, biórko, suknie męzkie i damskie, oraz inne sprzęty domowe w drodze Exekucyi Sądowej sprzedane zostaną przez publiczną licytacyą d. 17 Października r. b. o godzinie 10 zrana przy Sukiennicach M. Krakowa za gotową zapiatę.

Kraków dnia 11 Października 1848 r.

Skorczyński C. K. K. S.